

ARCHA

5
2005

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

Kolpingovo dílo

Na pomoc Tatrám

Smaragdový čas

Asi málokterá doba je pro neziskové organizace pracující s dětmi tak důležitá jako letní prázdniny. I když se děti scházejí po celý rok na různých akcích, asi nic se nevyrovná té době strávené mezi kamarády na letním táboře. Pro Smaragd to znamená 14 dnů.

Čtrnáct dnů, pro které vznikl, čtrnáct dnů, na které se připravujeme a těšíme celý rok. Je zajímavé, jak ty pouhopouhé dva týdny ovlivňují životy nás všech – „smaragdových“ vedoucích i dětí. Lidé, kteří normálně pracují ve svých profesích, se vesele zaplétají do sítě fantazie a s radostí malých dětí vymýšlejí nový svět plný dobrodružství. Vědomě opouštějí svou vážnost a stereotyp pracujícího člověka proto, aby dokázali alespoň na čas přenést děti do světa, který je pro ně normálně nedostupný. Umožnit jim prožít to, co znají jen z pláten kin, a být tím, čím si přejí. Prožít své sny a být svým idolem. Svět letních

táborů je pro každé dítě naprosto novým prostředím, do kterého vstupuje jako nový člověk, který může být tím, čím chce. Je to jedinečná možnost vyzkoušet si, co ho baví, co mu jde, jaký chce a jaký může být. Ale především možnost opustit stereotyp reálného světa a během fantastických dobrodružství si najít svou roli v kolektivu lidí, objevit to, v čem je lepší než ostatní, co ho baví a čím je pro své kamarády – hvězdu v sobě samotném.

Vedeni touto myšlenkou, snažíme se ve Smaragdu připravit každý rok co nejzajímavější motivaci tábora, která zprostředkuje 48 dětem co nejživější hru na skutečný život v neskutečném prostředí. Tak jsme jedenkrát museli žít a vydělávat si jako kovbojové při Zlatokopecké horečce na Divokém západě, abychom získali dostatek dolarů pro nákup vybavení potřebného pro překonání nebezpečného Chilkootského průsmyku za nímž se rozkládala vysněná krajina zlatonosných řek. O rok později jsme se vydali na nebezpečnou výpravu za archeologickými skvosty z dávných časů, které nás dovedly až k po-

kladu bájně Atlantidy, kterým byly hliněné destičky s moudrostí. Bojovali jsme se skřety, pavouky i zlým Glumem jako Hobiti při cestě celou Středozemí tam a zase zpátky, vedeni Gandalfem Šedým a trpaslíky, kteří si proradně přisvojili celý poklad draka Šmaka. A minulý rok jsme jako členové MISE SMR-T4 společnosti NAŠA zachránili dokonce celou planetu Zemi, když ji hrozilo zničení její vlastní porouchanou vesmírnou raketou, i když jsme cestou ztroskotali a raketu museli deaktivovat až po mnoha dobrodružstvích na neznámé planetě a s pomocí místních domorodců.

naše téma

Nu, a vlastně už před rokem jsme začali připravovat i další čtrnáctidenní dobrodružství – Odysseus 2005. Další fiktivní svět pro děti, další zábava pro skupinu dospělých lidí, kteří svět vymýšlejí a připravují. A tak se inženýři, školník a doktorka začali měnit ve své role Tatos a Mamos (vládců antických měst Korintu, Argosu, Delf a Pargy) jejichž měšťany a bojovníky současně se stali letošní účastníci, vymýšlet historii svého města, jeho vlajku, měnu, patrona i zvyklosti. A právník a horolezec začali splétat nitky příběhu, kterým si řečtí hrdinové na táboře projdou – sérii překvapivých událostí, které děti přivedou do různých situací tvořících dohromady jeden velký zážitek. V době, kdy se tento časopis dostává do vašich rukou, už nešťastní bojovníci odhalili velký omyl svého vůdce, který je k branám Tróje přivedl až den poté, co ji dobyl Odysseus a na své lodi

zamířil i s pokladnicí zpět k domovu. Vydávají se tedy v jeho slépějích a prožívajíce podobná pro-

tivenství osudu, směřují ke břehům Ithaky. Během své dlouhé cesty nejen že se utkají se zpupnými Trójany, zajmou je, sprátele se s nimi, budou jimi podvedeni, a nakonec jim (snad) odpustí, nejen že budou muset přemoci Sireny, Skyllu nebo Charybdu, ale zažijí i pravé starověké olympijské hry, přijdou o své lodě i těžce vydělané peníze v hněvu boha Hélie, vydají se do říše mrtvých a zažijí spoustu dalších dobrodružství.

A to je jen hlavní příběh. Ale letní dětský tábor, to je pohádkový svět, kde neplatí pravidla, jak je známe. Kde se každý může stát obchodníkem, boháčem i hrdinou, kde každý může být dospělý,

ale každý může být i dítětem. Kde inženýři mohou stavět hrady z bláta, právníci řešit spory o lízátka a děti řídit svět. Svůj svět, kde mohou stany být kajutami lodí a ohniště města, kde může mouka v pytlíku růst na stromě, kde se mohou zloduchové polepšit mávnutím kouzelného proutku, kde je každý hrdinou, kde přátelství, tolerance a čest něco znamenají a na všechno zlé a nepříjemné není čas ani místo. Možná naivně, ale přesto věřím, že v každém z nás kousek toho krásného světa vždycky zůstane a stane se součástí reality...

David Běhal
foto archiv autora

Návštěva

Návštěvy na táborech bývají nejrůznější – od těch kontrolně-přepadových přes víkendový pobyt bývalých členů až třeba po ty „náhodné“ rodičovské, když zrovna „náhodou“ mají cestu k pratetičce, jež údajně bydlí kousek odsud.

Náš oddíl už od roku 1991 jezdí na stejné místo. Je to neobyčejně tvarovaná louka do tvaru písmene S, obklopená lesy a s přístupovou cestou jen pro opravdové znalce orientace, nebo pro „zasvěcence“ – tedy ty, kteří vědí, že tam nějaká louka je a jak se na ni dostat. Pravda, občas k nám zabloudí nějaký houbař, ale jinak by se to místo dalo nazvat krajem, kam civilizace (mimo té naší oddílové) nedorazí.

Počátek prázdnin byl takový ušmudlaný. Více přšelo, než bylo sluníčko. Každý táborník ví, že po deseti dnech deštivého počasí už takové místo není tím místem z táborových kreseb pana Buriana, ba ani pohlednice rozvěšených mokrých věcí, velkých louží na louce a trojvrstvých mraků by adresátovi nepřinesla to pravé pokoukání.

Právě ten už desátý „ušmudlaný“ den u našeho tábořiště zastavuje nablýskané stříbrnometalizované auto. Návštěva.

Veškerý běh tábora se rázem zastavil. Jedenáct z jeho dvanáctičlenného osazenstva se snaží k někomu to auto přičlenit. Dopravní prostředky našich oddílů již odrostlých kamarádů a rodičů táborníků navzájem známe, a tak se nedaří.

Otvírají se dveře a z nich vystupuje až příliš známá osobnost, než aby došlo k omylu: Karel Schwarzenberg – tedy majitel pozemku – jenž nám každý rok dává bezplatné svolení k táboření na louce zvané Esíčko. Podává si se všemi ruku, stará se, zda nemáme nějaký problém, vyzvídá, jaká lesní zvířata jsme letos viděli, přeje lepší počasí a ptá se na cestu k dalšímu táboru. Opět jedenáctero podání ruky a auto odjíždí. Překvapení z návštěvy bylo tak velké, že – ač v táborové jídelně pražského oddílu Světlý kruh – Stopaři z České tábornické unie byla na stole kronika a dva fotoaparáty – žádný „důkaz“ o návštěvě čtenářům Archy nepředložím. Zůstává tudíž pouze svědectví oněch přítomných a vzniklá oddílová legenda o jedné návštěvě.

Petr Molka

PS: Pozorný čtenář si jistě povšiml, že v článku se píše o jedenácti členech dvanáctičlenného tábora. Ten dvanáctý (nejmladší) táborník totiž ještě před příjezdem návštěvy odešel do lesa (měl tam nějakou práci) a vrátil se až po odjezdu. Tak toho se, prosím, na tenhle příběh neptejte.

Tábory pod lupou

Jako každoročně, tak i letos objížděli kontroloři ministerstva školství namátkou vybrané dětské letní tábory, aby se přesvědčili, zda a jak jejich organizátoři dostali svým povinností. Co si z těchto pracovních „výjezdů“ zapsali, je možné se dočíst na internetové stránce ministerstva www.msmt.cz. Archa přináší výběr z poznámek týkajících se tří jejich cest.

Dne 4. srpna navštívili pracovníci odboru pro mládež a Národního institutu dětí a mládeže další dětské tábory. Jako vždy byla kontrola předem neohlášená, a tudíž pro vedoucí a táborníky poněkud překvapivá. I přes to ani tentokrát nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky či problémy. Děti vyjadřovaly spokojenost se vším, co je na táboře potkalo. Snad jen počasí nebylo zrovna ideální. Možná poněkud překvapivé bylo zjištění, že dětem se velmi zamlouval jakoby „vojenský“ režim, disciplína a snaha o pořádek na některých táborech. Nadšení projevovaly z jízdy vlakem, z toho, že se podílejí na tvorbě programu, výrobě vlastní potravy a dalších, pro ně neobvyklých aktivitách.

Kontrolory provázeli redaktoři deníku Blesk. Je potěšitelné, že ve svém pátečním vydání museli konstatovat, že kontrola neshledala žádné nedostatky.

• Sdružení přátel Jaroslava Foglara

Letní tábor v pahorkatině v obci Příčovy, 3 km od Sedlčan. Tábor je přístupný pouze po polní cestě a skládá se ze čtyř tee – pee a dočasně zbudovaného hospodářského objektu. Hygienické podmínky jsou na vyhovující úrovni.

Na táboře je 15 dětí a spolu se svými vedoucími si zajišťují veškeré táborové činnosti. Zásobování je prováděno denně. Téma táborové hry je Cesta kolem světa.

• Asociace malých debrujárů

Tábor je umístěn v obci Přední Výtoň na pravém Vltavském břehu lipenské přehrady v lesním komplexu. Děti bydlí ve stanech. V táboře je 33 dětí, z toho 2 Slováci a 8 Francouzů. Komunikace je vedena v angličtině. Informace na nástěnce jsou v češtině a ve francouzštině. Kuchyně i jídelna je v dřevěné budově, při příznivém

počasí se užívá venkovní lesní jídelna.

Tematické zaměření tábora: „Debrujár – indián“.

• Salesiánské hnutí mládeže

Tábor je situován v objektu fary v obci Kvilda na náměstí. Dům je využíván celoročně pro potřeby Salesiánů. Počet účastníků – 15 chlapců, kteří si v budově sami zařizují pořádek. (Ne zrovna moc úspěšně.)

Tematické zaměření – Mise agentů zneškodňujících bombu u pramenů Vltavy, boj proti zlu.

• Rokršti

Tábor se rozkládá u obce Plichtice na Klatovsku. Pozemek je v majetku Pionýrské skupiny Safir Kdyně. Počet dětí je 80, z toho 10 z národnostních menšin a 2 z dětských domovů. Ubytování je ve stanech.

Kuchyně má veškeré vybavení, dřevěná jídelna má kapacitu 100 strávníků, zdrojem vody je studna v táboře.

Tematické zaměření: „Boj o přežití aneb MASH 2“, pobyt v přírodě a tábornické dovednosti. Děti jsou vedeny k samostatnosti, pořadovosti a v bojových hrách k polovojenskému životu.

Pracovníci odboru pro mládež pokračují v kontrolách na letních dětských táborech. Dne 11. srpna se ke kontrolorům připojil štáb České televize. Reportáž z večerního zpravodajství je k dispozici na internetové stránce ČT. Zatímni výsledky kontrol nasvědčují, že organizátoři dětských táborů se na jejich konání připravili lépe než v minulosti. Ani tentokrát kontrola nezjistila žádná pochybení. V oblasti zdravotní péče, hygieny a bezpečnosti bylo vše v pořádku. Jídlo si děti pochvalují a mají ho dost. Rovněž program je ze strany dětí hodnocen jako zajímavý a přitažlivý. Pozitivně se zde projevují výsledky odborné přípravy, kterou hlavní vedoucí táborů absolvovali. Jediné co by se mělo zlepšit je – nejen podle přání účastníků táborů – počasí.

• DUHA, Orion

Tento tábor se rozkládá v podhůří Orlických hor u obce Těchonín. Na pronajatém pozemku jsou postaveny sruby, jídelna (klubovna), kuchyně a sociální zařízení jsou umístěna ve zděné budově. V táboře je 40 dětí, z toho 18 z dětských domovů a 10 dětí jsou z národnostních menšin, především z romských komunit. Hlavní tematickou náplní letního tábora je všeobecná turistika a celotáborová hra – Návrat do země MODO.

• Český svaz ochránců přírody

Tábor je situován v rekreační chatě (penzionu) Ski klubu v Říčkách v centru Orlických hor. Děti jsou ubytovány v penzionu, kde jsou též zajištěny veškeré služby hotelového typu. Tematickým zaměřením tábora je celotáborová hra – Ostrov pokladů. Denní program je zaměřen především na turistiku a hry v přírodě. Počet ubytovaných dětí je 33.

naše téma

• Sdružení turistických a tábornických oddílů

Tábor je zbudován v údolí říčky Zdobnice v obci Nebeská Rybná. Děti jsou ubytovány ve stanech na stráni nad řekou, kde jsou též umývárny a suché WC. Kuchyně, jídelna (klubovna) a další sociální zařízení jsou umístěny ve zděné budově. Počet dětí je 29. Programové zaměření letního tábora je vedeno v duchu hry – Husitské tažení. Pro tuto hru si děti sami vyrábějí makety husitských zbraní a šijí si dobové oděvy.

Dne 18. srpna pokračoval cyklus kontrolních akcí pracovníků odboru pro mládež na letních dětských táborech. Lze již tradičně konstatovat, že výsledky kontroly jsou dobré. Závady závažnějšího rázu nebyly shledány. Tentokrát se kontrolní akce zúčastnil rovněž redaktor Učitel-ských novin.

Ilustrační foto Klub Pathfinder

Stromy i lidé tu stále rostou do nebe

50 let
jednoho tábora

Kravské spřežení skoro opuštěným údolím v Orlických horách za sebou toho léta vleklo povoz s balíky stanů, dek, bedýnky s kdoví čím a nějaké nádoby. Za ním se proti proudu říčky Zdobnice táhl štrůdl převážně děvčat s batohy, povzbuzovaný osmnáctiletou Věrou Plškovou: „No tak, holky, jdeme přece na branný výcvik, tak nefňukáme...“ I Věra si ale oddechla, když spatřila u zaprášené horské silničky roubenou hájovnu.

Konečně Kamenec, mihlo jí hlavou a poslouchala zdejšího lesníka, že ráno si nafasují náradí a půjdou do lesa... „No, moc nevyděláte, ale na to jídlo to snad vyjde,“ přemítal lesník nahlas.

Psal se rok 1955. Vlastně to byl skutečně branný výcvik mladých členů Svazarmu z pedagogické školy z Hradce Králové. K brannosti samozřejmě i tehdy patřilo táboření pod stany. Na pionýrské stanování se tehdy hledělo z „vyšších míst“ s podezřením, zda náhodou nejde o pokusy obnovovat „metody buržoasního skautingu“. S roční přestávkou se v Kamenci objevili v roce 1957 už skutečně pionýři v čele s triadvacetiletým Milošem Vysokým. Nechyběla ani Věra, posléze Vysoká. Pětapadesát náhodských pionýrů stavělo tábor „na holé louce“

Další rok už na kamenecký tábor vyjely z Náchoda dvě stovky dětí. Kameňáci objevují ve Zdobnici i spřízněné duše ve vedení odborářského tábora kvasinské automobilky AZNP Škoda. Společně se potýkají ve sportech, závodech – a po nocích začíná nesmrtelná éra bojovek. V dobovém kontextu lze program označit i za „budovatelský“. Ošetřeno bylo podle dobových záznamů přes 30 000 stromků a vysazeno dalších 12 400. A Kameňáci tak získávají podporu a přátelství místních lesníků, trvajících dodnes. Po vzoru polských harcerů vyrážejí táborové oddíly na své „harcy“ – putování po Rychnovsku.

Zelené košile

Zelené košile a červené barety táborníků v roce 1959 leckoho zaskočily. Jak to, že ne povinné bílé košilky, vrtalo hlavou některým. Obhajoba byla snadná, jde přece o pionýrský tábor s branným zaměřením. Náčelník Miloš sloužil na vojně u prostějovských

naše téma

parašutistů. A – i dnes elitní a proslavená jednotka potřebovala vždy chlapy a ne nějaké „zelené mozky“. A proto i červené barety, či spíše radiovky s ustríženými „anténkami“.

Pověst tábora v Orlických horách nezůstala dlouho utajena. Objevuje se tu tehdejší šéfredaktor Pionýrských novin, spisovatel a básník Oldřich Kryštofek (v letech 1968 – 69 předseda České rady Pionýra). Přijíždí i další, dnes by se asi řeklo „režimní“ spisovatel Jan Mareš. Priváží s sebou rukopis knížky *Tři orlí pera o předválečných levicových skautech* a zjišťuje zde zájem budoucích čtenářů. A odváží si námět na další knihu – *Stromy rostou do nebe*. „Jo, a pak sem začaly jezdit spisovatelské děti,“ listuje

paměti Miloš Vysoký. „Samozřejmě – dcerky Oldy Kryštofka, ale i malý Drda, Otčenášek, myslím, že i Mareš – ten herec, byl tu i malý Kohout a Hoffmeister...“, vzpomíná dnes už „starý náčelník“. Epizoda spisovatelských potomků nebyla dlouhá. Tradicí se ale stalo, že na Kamenec přijížděli kluci a děvčata ze všech koutů republiky.

Kamenecká škola života

„Kdo něco znamená v Náchodě, byl určitě i pár let na kameneckých táborech,“ řekla mi před časem jedna ze zdejších bývalých „oddílaček“. Ostatně, dcera prvního polistopadového náhodského starosty za ODS. Její dceru jsme tu – už osmnáctiletou – potkali i letos v půli července na oslavě 50. výročí tábora jako vedoucí oddílu. Zavzpomínat si přijela i bývalá kameňáčka a nyní poslankyně Parlamentu České republiky Soňa Marková. Další poslankyně – Zdenka Horníková – se omluvila. Seznam účastníků setkání někdejších táborníků čítá přes 60 jmen. Je mezi nimi jako host i plukovník Jiří Gajdoš, velitel slavné liberecké protichemické brigády, vojenští náčelníci z Chrudimi, lesníci

z okolních revírů, ale hlavně a především pamětníci. I několik vedoucích a náčelníků z Junáka. „Už by snad jednou ty zbytečné rozbroje mezi námi a pionýry mohly skončit,“ svěřil se při večerní besedě jeden z nich. „Jasně, že hodně našich lidí cítí pořád křivdy z minulá. Co jsem se ale naučil a prožil tady, mohu bez problémů využívat i v Junáku... Jde přece o děti, a ty rozdíl nejsou na nějaké nepřátelství. A problémy a starosti máme stejné.“

Kmen lesních dětí

Tábor už několik let vede „mladý náčelník“ – třičtyřicetiletý Jiří Vysoký zvaný Kryšot, syn „starého náčelníka“ Miloše a Věry, kdysi Plškové, která tu trávil desítky let jako hospodárka. Daleko od stromu nepadl ani prvorozený Miloš mladší – stal se po vzoru rodičů učitelem. Nejmladší Petr „vyrostl“ opravdu až do nebe

– pilotuje v ČSA boenigy a airbussy. Pilotní průkaz má i Kryšot. Původně zemědělský inženýr se dal na podnikatelskou dráhu. „Letos tu máme 118 dětí a 20 vedoucích a instruktorů skoro z celé republiky“, informuje „hlava“ Kryšot. „Od devadesátého roku máme osvědčený program Lesní moudrosti – Kmene Lesních dětí,“ pokračuje. „Život na tábore by měl přispět k posílení pevné vůle, odvahy, samostatnosti, ale i zodpovědnosti za kolektiv kamarádů, v tom, myslím, zůstává Kamenec věrný své tradici,“ říká „mladý“ náčelník. „Děti naši motivaci Kmene Lesních dětí berou. Co nám v posledních letech vadí, je nárůst vulgárnosti a hrubosti mezi dětmi. Můžeme se snažit, jak chceme, ale tohle si děti přinášejí už z domova, z celého společenského klimatu, preferujícího úspěch za každou cenu a individualismus,“ dělá tečku za naší debatou.

Karel Krτίčka

foto archiv LPT Kamenec

„Zase se sejdem...“

„Celý léto nezaprší, a když jo, tak leje furt, všude bláta čím dál víc, nebo zase strašnej hic...“, zněly letos koncem tábora v Nebeské Rybné sloky oblíbené písničky tábornického oddílu Lvíčata ze Sdružení turistických a tábornických oddílů z Prahy 4. „Ta děcka jsou k neutahání,“ postěžoval si jeden z mladých vedoucích druhému toho dne po večerce ve stanu a zcela vyčerpaný usnul.

Ta děcka k neutahání jsou povětšinou letošními absolventy mateřských škol a prvňáčků tříd základních – nové generace oddílu, který na podzim slaví 35 let své existence. Část z nich už slyšela o táborech Lvíčat od svých rodičů, kteří v oddíle prožívali své vlastní dětství. Mnozí z nich už jako mladí lidé budovali po léta táborovou základnu sdružení v Orlických horách nedaleko Říček a Rokytnice.

Celkem se letos tábora zúčastnilo přes 40 Lvíčat všeho věku. Program 35. oddílového tábora byl zasvěcen pátrání po pirátském pokladu, který tu u Ostrova u Zemské brány odpradávná strážil místní dobromyslný loupežník Ledříček a jeho potomci. Poklad byl samozřejmě nalezen, a navíc statečně vybojován v bitvě s mafí pirátských dědiců.

V následujícím turnusu usiloval další oddíl STTO Záře (vznikal od roku 1977) jako houf husitů o uznání svých práv a pravd v bojích s křížáky. I ten plně vyžil kapacitu klasické základny s 25 stany i budovu, zařízení všemi civilizačními vymoženostmi stanovenými zdravotními předpisy. A i zde zněla slova už výše zmíněné písničky: „No to se ví, zase se sejdem, za sedm let či příští tejdén, budeme hrát, budeme zpívat, přijďte se dívat, bude nám hej...“

Ostatně – všichni už dávno vědí, že se skutečně zase sejdu – a ne za sedm let, ale už začátkem září.

Kamila Česká – STTO Praha
foto Hanka Šmejkalová a archiv sdružení

(Chcete-li se o STTO a jeho oddílech dozvědět více, prohlédněte si web www.volny.cz/stto.)

Expedice Babička 2005

Dvacet dětí, deset dní, tisíc kilometrů, čtyři velké zastávky a nespočet besed a rozhovorů – i tak by se dalo stručně charakterizovat putování po stopách Boženy Němcové, nejslavnější české spisovatelky. Letos uplynulo 150 let od 1. vydání jejího nejznámějšího díla – Babičky.

Od města k městu putovali Babičkobusem kluci a děvčata z Prahy, Brna, Teplic, Hradce Králové, Valašského Meziříčí či Týnce nad Sázavou.

První zastávka byla v pražské Ječné ulici u domu, v kterém Němcová Babičku začala psát. Pak už přišel na řadu slavnostní slib účastníků expedice v Pantheonu Národního muzea a cesta do minulosti vzdálené 150 let mohla začít!

Kam chodila Němcová na hýtu?

V Mrákově, obci kousek za Domažlicemi, jsme se byli podívat do chaloupky, kterou Němcová navštěvovala. Je tu vše postaru. Když tam docházela Božena Němcová, bydlela tam rodina Bílková. Poslední vlastníci chaloupky z rodiny Bílků byly sestry Marie a Anna. Ty zemřely v 80. letech 20. století. Jedné bylo 97 let a té druhé 99 let. Božena Němcová tam chodila na hýtu. To znamená, že si chodila popovídat. Viděli jsme ručně vyšivané kroje.

V patře byla malá kuchyňka s malovaným porcelánem. Bylo to krásné.

Hanka Kadrnožková

Kočičina v Domažlicích

V pondělí 22. 8. jsme navštívili knihovnu Boženy Němcové v Domažlicích. Uvítala nás paní Věra Závacká. Řekla nám, že Němcová přišla do Domažlic v roce 1845.

Měšťani Němcovou neměli rádi.

Udělalí jí pod okny kočičinu. To bylo tak, že lidé začali mňoukat, křičet a vydrželi to dělat třeba hodinu. Nechtěli, aby v jejich městě bydlela. Postupem času se to mezi lidem a Němcovou začalo zlepšovat. V knihovně jsme se rozloučili a šli k žlutému rohovému domu na náměstí, kde Němcová na náměstí bydlela.

Michaela Fídrychová

Polná a mrkvance

V úterý 23. 8. jsme navštívili Polnou. Provázel nás velmi čiperný stařík, pan Klusáček (narozen v roce 1929!). Božena Němcová se sem přistěhovala z Litomyšle v roce 1840 a bydlela tu dva roky. Její manžel – Josef Němec – byl velký vlastenec, ona byla poněmčená a neuměla příliš česky. A právě tady, v Polné, se jí v dospělosti dostaly do rukou první česky psané knihy – dílo amerického spisovatele Washingtona Irvinga Alhambra a spisy Josefa Kajetána Tyla. Prátelila se zde především s rodinou kupce Antonína Pittnera. 19. června 1841 se Němcovým v Polné narodila dcera Theodora.

Jana Melicharová

Ve středu po obědě se s námi přišel rozloučit pan Klusáček. Na ochutnávku přinesl mrkvance, což je polenská specialita. Základem je takové lepší buchtové těsto, plněné mrkví

dochucenou fenyklem a posypané mákem a pocukrované. Většine lidí tato místní specialita chutnala. Podle mrkvanců je tu pojmenována i pouť.

Kristýna Svobodová

naše téma

Litomyšl: město jako každé jiné?

V prostorách starého zámeckého pivovaru nás přivítal bývalý starosta Litomyšle pan ing. Miroslav Brýdl. Dozvěděli jsme se, že Litomyšl byla založena roku 1259 Přemyslem Otakarem II., bydlí zde asi 10 000 lidí, mají zde spoustu zajímavých akcí, činností, kroužků, spolků a často se objevili i na tabulkách slávy.

Roku 1998 zažádal tehdejší starosta Brýdl o zapsání Litomyšle na seznam UNESCO.

Zajímaly nás ročenky, které tu pravidelně vydávají. Byly opravdu pěkně udělané. Litomyšl se mi do této chvíle nezdála nijak zvláštní. Říkala jsem si – no, město jako každé jiné. Ale díky vyprávění pana Brýdla i díky ročenkám, ve kterých jsem se dozvěděla třeba o Asociaci malých deburjářů ČR, klubu vodáků, skautů a skautek, oddílu karate, tai-chi, novém hřišti i o pátečních programech pro děti, jsem změnila názor.

Patricie (Páťa) Tvarůžková

V litomyšlském muzeu nám dělal průvodce pan Miroslav Škrdla ze Společnosti přátel Boženy Němcové. Natačeli jsme s ním rozhovor.

Viděli jsme jednu z prvních knih, které Božena Němcová napsala. Pan Škrdla věděl o Boženě Němcové opravdu hodně a nevadilo mu odpovídat na naše zvědavé otázky. Ve vitrině o Němcové jsme si prohlédli dopisy od nakladatele Augusty. Byly převážně výhružné.

Kačka Simbartlová

Kdo se všechno zajímal o Babičku?

V sobotu jsme navštívili Muzeum Boženy Němcové v České Skalici. Uvítal nás ředitel muzea Milan Horký a začali jsme s prohlídkou.

Viděli jsme dopisy, papírky, na kterých si psala jména pohádek, které potom ztvárnila. Nejvíce mě zaujala kniha Babička, vydaná různými jazyky. Například slovensky, německy, čínsky.

Jedním z nejslavnějších ilustrátorů Babičky byl Adolf Kašpar. Babička patří mezi nejoblíbenější české knihy kambodžského krále.

Na závěr jsme šli do kanceláře ředitele, a tam se dívali na první

zfilmovanou podobu Babičky z roku 1921. Byla nemá!

Michaela Fidrychová

Knihy Babička byla vydána asi ve třiceti jazycích. Malířský nadaný syn slavné spisovatelky Hynek zemřel v 15-ti letech na tuberkulózu. Božena Němcová se účastnila jiřinkových slavností v roce 1837 a byla zvolena královnou plesu. V muzeu jsme také viděli osobní věci spisovatelky, například vějíř ze Slovanského bálu ve Vídni v roce 1848, těžitko ze Zaháně nebo vytírátko na pera od přítele Dušana Lambla.

Dana Vásquezová

Nekoukatelná památka?

Cestou ze zámku na Staré bělidlo jsme se také podívali na zchátralý domek, kde Božena Němcová (tehdy vlastně Panklová) v dětství bydlela. Moc hezký pohled to nebyl. Domek padl do soukromých rukou a majitel ho nechal sejít do téměř nekoukatelného stavu...

Mnohem příjemnější byla návštěva funkčního vodního mandlu, mlýn. Zastavili jsme se u sousoší Babičky s dětmi od Otty Gutfreunda a pokračovali až na Staré Bělídlo – tedy právě tam, kam Němcová situovala děj Babičky. Z vnitřního vybavení byla k vidění pouze komora a světnice babičky a Barunky, ale stejně to stálo za to... Přesně takhle jsem si to tu při čtení knížky představovala a i když jsem viděla filmové zpracování Babičky, stejně jsem se sem chtěla podívat. Tak se mi to konečně splnilo. Hurá!

Andula Hašková

Expedici Babička uspořádalo občanské sdružení Klub Domino, Dětská tisková agentura za přispění Ministerstva kultury ČR, ale především za laskavé a velmi obětavé pomoci pracovníků knihoven, muzeí, archivů či nejrůznějších klubů a spolků, které se regionální historii zabývají.

Pokud vás toto nahlédnutí do expedičního deníku oslovilo, pak se více dozvíte v Malých (ale našich) novinách (www.dta.zde.cz). Tam najdete nejen texty, ale také fotografie a zvukové nahrávky malých reportérů. Expedici Babička činnost Dětské tiskové agentury nekončí. Své dopisovatele z řad dětí přijímáme průběžně. Stačí napsat mail na adresu: dta@cmil.cz a mít chuť do tohoto druhu činnosti. Členy mohou být děti z kterékoliv konce republiky.

*zpracovala Radka Páleníková
foto autorka*

Tomu říkám odvaha

Nikola Horká a Klára Polívková na nádraží zpozorovaly, jak skupina chlapců ubližuje mentálně postiženému děvčeti. Nepustily ovšem celou událost z hlavy, naopak. A to dokonce vícekrát. „Rozpohybovaly“ dospělé, aby něco udělali. A výsledek? Po jisté dávce vytrvalosti a touhy pomoci ze strany Nikoly a Kláry se dívka nemusí bát oně bandy kluků a Nikola s Klárou si letos za svůj odvážný, a hlavně prospěšný čin odnesly EPIC – Cenu za odvahu. Nebyly však jediné...

EPIC – Cenu za odvahu uděluje porota (v níž zasedá např. Ing. Livia Klausová, CSc., olympionik Aleš Valenta či psycholog PhDr. Karel Humhal) každý rok dětem ve věku 3 až 14 let za hrdinské činy, jimiž prokázaly svoji odvahu a statečnost. Kromě již zmíněné Nikoly a Kláry (ke kterým se ještě vrátím) porota tímto oceněním odměnila zachránce z těchto příběhů:

Tříletý **Patrik Král** z Prahy i přes svůj velmi nízký věk vyběhl v noci z bytu na ulici hledat pomoc pro svého dědečka, který zůstal ležet doma sám a zraněný na podlaze.

Jan Kvapil z Krnova skočil do vody pro 76 letého pána.

Tomáš Mareš (Varnsdorf), **Romana Kocůrková** (Varnsdorf) a **Vojtěch Smetana** (Česká Lípa) drželi vlastníma rukama nad vodou chlapce, když se pod ním v únoru v Jiřetíně pod Jedlovou prolomil led.

Ondřej Jirků z Jindřichova Hradce zachránil život svému kamarádovi – obnovil mu životní funkce po pádu ze stromu a dal ho do stabilizované polohy.

Dominik Němec z Přerova nechal na břehu veškerou bázeň

a neváhal se ponořit do chladné vody, aby zachránil o dva roky staršího kamaráda, pod kterým praskl led.

Všem patří moje úcta a obdiv za to, co neváhali udělat pro jiné!

Nyní zpátky k Nikole a Kláře. S nimi jsem si popovídala těsně před slavnostním předáním EPIC – Cen za odvahu ve čtvrtek 23. června 2005 v pražském Obecním domě a mnohé jsem se dozvěděla. Každý den potkávaly při cestě do školy a zpět mentálně postiženou Janu, která neměla moc kamarádů, ale záro-

že se můžou přidat a získat tím víc, než když Janě pomůžou, Klára a Nikola nezaváhaly a oznámily událost ve škole. Jak to většinou bývá, nic se nedělo a šikana pokračovala dál. Tak opět přitlačily na dospělé, až se do věci vložila policie. Teď už má Jana od kluků

Livia Klausová gratuluje Patriku Královi

Odvážné děti (nahore)

Nikola Horká a Karel Humhal na tiskové konferenci (vpravo)

Klára Polívková a Nikola Horká

veň s nikým žádné konflikty. Až jednou spatřily partu kluků, jež nutila Janu, aby se mlátila pěstí do čela. Klára a Nikola, jak mi při rozhovoru pověděly, měly chuť klukům něco rozbit. Dokázaly se totiž vcítit do duše Jany. Neváhaly a řekly agresorům, ať Janu nechají být. Třebaže zmíněná banda holkám dokonce nabídla,

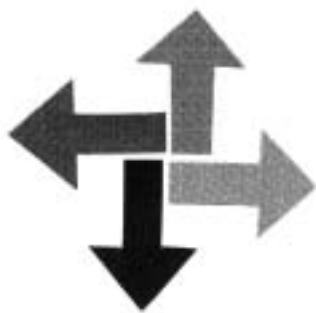
klid, parta se jí i oběma děvčatům (které získaly novou kamarádku) vyhýbá.

A co napadlo po přečtení tohoto příběhu psychologa Karla Humhala? „*Že jsou dívky velmi odvážné. Někomu to může připadat legrační, ale ono jde o život. Pokud šikana pokračuje, tak často končí nešťastně. Připomenu třeba tento případ - šikanované dítě se udusilo igelitovým pytlíkem, který mu ostatní dávali na hlavu. Myslí si, že v případech, kdy se děti začnou chovat zlovolně (svévolně a ještě zle), se nabízí otázka, kde to má konec. Tyto dívky nemohly tušit, jak se věc vyvine, když se postaví na odpor. Mohli je ti kluci třeba vyhodit z vlaku. Proto si myslím, že to byl od Nikolý a Kláry velice statečný, odvážný čin.*“

Tolik názor jednoho z porotců.

Karel Humhal odpovídá na otázky Kristýně Mixové z DTA

Zaměřeno jinam

Na slavnostním vyhlášení v Obecním domě vystoupili: Jiří Korn a 4tet, Petr Kolář, Martina Balogová a RONY (efektní žonglování). Jiřího Korna a Petra Koláře jsem se v souvislosti s oceněním Nikolý a Kláry zeptala, jestli se sami setkali s šikanou nebo byli jejími svědky. Petr Kolář: „*Podobné věci se stávaly už od školky, aniž by se tomu říkalo šikana. Vždycky se našel někdo, kdo tu partu vedl a byl ten silný, takže určitě. Je důležité se s tím umět vypořádat. Člověk někdy i v dospělosti narazí na někoho takového a překvapí ho to. Šikanu odsuzuji a nemám rád.*“

Zleva Patrik Král, Tomáš Mareš a Nikola Horká

Jiří Korn: „*Svědkem jsem se nestal a šikanu velmi odmítám. Je to odporná záležitost nemám ji rád. Nerad o ní slyším, protože si myslím, že je ubohá.*“ Na závěr přenechám slovo další člence poroty, paní Livii Klausové, která mi odpovídala na otázku, co pro ni znamená odvaha a statečnost? „*Jsou to krásné a obdivuhodné lidské vlastnosti a myslím si, že dobré je oceňovat, protože odvahu a statečnost člověk potřebuje k životu.*“

Myslím, že k těmto slovům není co dodat.

Kristýna Mixová,
Dětská tisková agentura
foto Radka Páleníková

Honza Kvapil (vpravo)

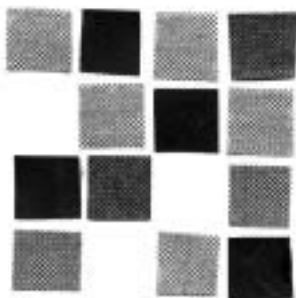
Autogram „první dámy“ pro Dominika Némce

Kolpingovo dílo

„Ad sum – zde jsem – připraven sloužit!“, říká heslo na obálce Zpravodaje Kolpingova díla České republiky, tištěného věstníku jednoho ze sdružení, která v loňském roce rozšířila řady ČRDM. V současné době je registrováno 470 členů Kolpingova díla, z toho 320 do 26 let. Těm z vás, kteří se tímto sdružením chcete dozvědět více, jsou určeny následující řádky.

představujeme

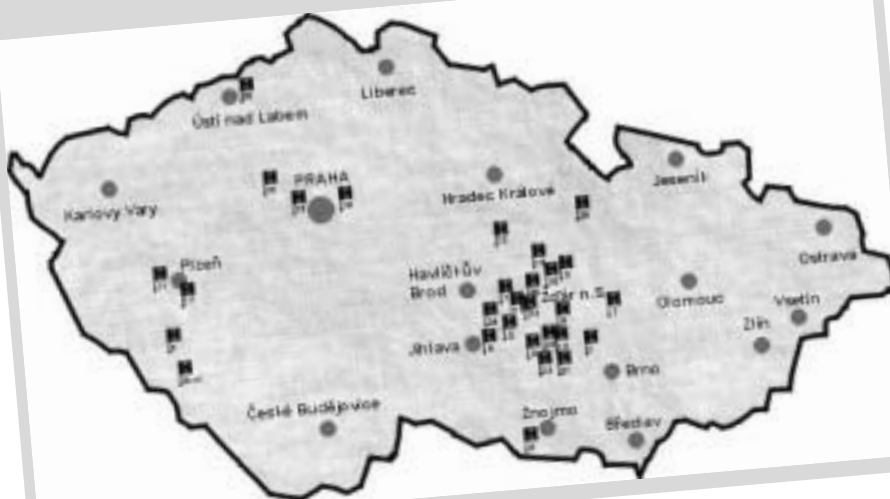
Co se skrývá pod názvem Kolpingovo dílo České republiky?
Kolpingovo dílo České republiky

je občanské sdružení se sídlem ve Žďáře nad Sázavou. Ve své činnosti navazuje na působení kněze – blahoslaveného Adolpha Kolpinga v 19. století. Ten je dnes označován za sociálního apoštola, jehož dílo se rozšířilo doslova do celého světa. V České republice byla tato organizace založena v roce 1992 a stala se členem mezinárodního Kolpingova díla, působícího ve více než 50 zemích světa. V současné době má Kolpingovo dílo své pobočky (tzv. Kolpingovy rodiny) na 28 místech v ČR.

Přehled Kolpingových rodin v České republice

KR Blansko
KR Nové Veselí
KR Dobrá Voda u Hartmanic
KR Dyjákovičky
KR Fryšava
KR Jihlava
KR Kunštát
KR Lískovec
KR Měřín
KR Nížkov
KR Nýřany
KR Pikárec
KR Praha 2

KR Praha 8
KR Slatiňany
KR Smečno
KR Starý Plzeňec
KR Svratouch
KR Tři Studně
KR Ústí nad Labem
KR Velká Bíteš
KR Velká Losenice
KR Velké Meziříčí
KR Věžnice
KR Zadní Zhořec
KR Žamberk

Co je hlavním posláním tohoto sdružení?

Náš zakladatel bl. Adolph Kolping (1813-1865) říkal: „Potřeby doby vám ukážou, co máte dělat.“ On viděl ve své době (průmyslová revoluce) velkou sociální a morální bídu tovaryšů, kteří díky zásadní změně sociálních poměrů ztratili ubytování, a někdy i zaměstnání. Proto se jim a jejich potřebám rozhodl zasvětit svůj život a zakládal domy, ve kterých tito tovaryšové nacházeli nový domov a pevné zázemí, které pomáhalo formovat jejich osobnosti dobrým směrem. Jeho dílo se brzy rozšířilo do mnoha zemí, kde vznikaly tyto spolky, které se tehdy nazývaly Jednoty katolických tovaryšů a dnes Kolpingovy rodiny.

Členové Kolpingových rodin se tak dnes snaží hledat a odpovídat na potřeby dnešní doby a svou dobrovolnou prací přispívají k ozdravení společnosti.

KOLPINGOVO DÍLO

ČESKÉ REPUBLIKY

Od kdy je Kolpingovo dílo v České republice a co nabízí?

Kolpingovo dílo zde působí od roku 1993 a cítíme se být pokračovateli tradice Jednot katolických tovaryšů, které u nás působily od poloviny 19. století až do 50. let minulého století, kdy byla jejich činnost komunisty zakázána.

Naše aktivity dnes směřují především do oblasti sociální, vzdělávací a práce s dětmi a mládeží. Snažíme se obnovit spolkovou činnost, a tím i podnítit zájem našich členů (především věřících) aktivně se podílet na životě společnosti, ve které žijí.

A co tedy konkrétně děláte?

V sociální oblasti bych jmenoval tři naše velké projekty. Jedná se o Terapeutickou komunitu pro léčbu drogově závislých v Sejřku u Nedvědice, dále o Azylový dům pro matky s dětmi v Praze 8 a nakonec o Dům rodin ve Smečně u Kladna. Již z výčtu těchto aktivit vyplývá, jaké jsou naše priority a kde vidíme „potřeby dnešní doby“.

Dále provozujeme ve Žďáře nad Sázavou dvě školy – Biskupské gymnázium A. Kolpinga a SOU A. Kolpinga (obory kuchař, cukrář, číšník).

V centru naší pozornosti stojí

Z díáře akcí Kolpingova díla

- ♦ V lednu se konal již 13. Společenský ples Kolpingova díla v ČR.
- ♦ V březnu se v kostele Sv. Prokopa ve Žďáru nad Sázavou uskutečnila přednáška P. Pavla Dokládala „6. Kapitola Římanům ve světle Fatimského poselství“.
- ♦ Počátkem května se ve Žďáru n/Sáz. uskutečnilo školení pro účetní a realizátory projektů Kolpingových rodin.
- ♦ Koncem téhož měsíce se již po šesté sjeli členové a příznivci Kolpingova díla do Věžnice, malé obce na Vysočině, která se může pochlubit unikátem, neboť je tam postavena kaple zasvěcená bl. Adolphu Kolpingovi.
- ♦ V červnu proběhlo ve Žďáru n/Sáz. každoroční jarní shromáždění členů KD ČR. Členové představenstva na těchto mítincích diskutují se členy Kolpingových rodin o aktuálním dění v jejich sdružení.
- ♦ V půli července se stal rekreační objekt „Vyhlička“ v Českovacích u Blanska druhým domovem pro mnoho Kolpingových rodin, které tam pořádají letní tábory. (Program činnosti KD v letošním roce zahrnuje kromě jiného i 29 táborů, a to včetně červencového putovního tábora na Slovensku – v Nízkých Tatrách a Velké Fatře.)
- ♦ Koncem října se bude potřetí hrát v blanenské sportovní hale mezinárodní halový fotbalový turnaj KD ČR; půjde o jeho v pořadí již 13. ročník.
- ♦ V listopadu se na Blanensku opět sejdou členové Kolpingových rodin – tentokrát na podzimní pracovní setkání, k němuž skýtá „Vyhlička“ ideální podmínky.

především děti a mládež, kterým se snažíme nabídnout aktivity pro jejich volný čas. Jedná se o různé kroužky, výlety, letní tábory apod. Pomocí pravidelné činnosti s nimi se je snažíme pozitivně ovlivňovat tak, aby se (použijí-li úryvku ze stanov Kolpingova díla ČR) „osvědčili jako křesťané v práci, rodině i ve společnosti.“

Co byste řekli závěrem?

Kolpingovo dílo není žádná uzavřená společnost, ale živé společenství. Snažíme se oslovit své okolí a přesvědčit, že se vyplatí neuzavírat se do ulity, ale aktivně

se podílet na životě společnosti a také ho ovlivňovat. Myslíme si, že místo křesťana není pouze v kostelní lavici, ale naopak uprostřed všeho dění.

Jak vás lze kontaktovat, kde jste k nalezení?

Kolpingovo dílo ČR,
nám. Republiky 22,
591 01 Žďár nad Sázavou

Tel./fax: 566 620 207,
e-mail: kolping@kolping.cz,
www.kolping.cz

Pro potřeby Archy zpracoval
Michael Kubík
foto archiv autora

Čeští skauti v Británii

Nový britský skautský náčelník Peter Duncan, jinak také zdejší úspěšná televizní hvězda, slanil obří pódium postavené v Hylands Parku nedaleko Londýna a před deseti tisíci skauty z 58 zemí světa zahájil Evropské jamboree, největší skautskou událost za posledních 10 let v Evropě. Nechybí zde ani výprava českých skautů.

Skauting jako mezinárodní hnutí

Skautské hnutí dnes existuje ve 214 zemích světa a má téměř čtyřicet milionů členů. Je mezi nimi i bezmála 50 000 českých junáků. Skauti a skautky na celém světě dodržují stejné skautské zákony a mají stejný výchovný systém. Díky svému mezinárodnímu rozměru dokázalo skautské hnutí překročit všechny hranice. Je otevřeno každému bez rozdílu kulturního, sociálního, náboženského či etnického.

Eurojamu se účastní 25 skautů a skutek z České Republiky (nejvíce z Českého Těšína, Blanska a Plzně, dále pak např. z Hradce Králové, Zbraslavi, Českých Budějovic, Vyškova a Loun). Prezentují se především podsadovým táborem s jedním tee-pee, který budí pozornost všech spolutábořících a je důvodem častých návštěv. Ty také přispívají k tomu, aby se mladí čeští účastníci procvičili v cizích jazycích a navázali nová přátelství. To je ostatně hlavním posláním Eurojamu, probíhajícího od 29. července do 10. srpna 2005.

V programu zahájení tohoto evropského skautského setkání, o který se postarali mladí Britové,

nechyběla přehlídka gymnastického umu, moderní britské popové písničky představené skupinou Bogus Brothers ani krátký ohňostroj. Symbolicky tak odstartovalo deset dnů plných zajímavého programu.

*z tiskové zprávy Junáka
foto David Massen,*

Martyn Millner a archiv

*Další informace a fotografie
z Evropského jamboree najdete na
[www.eurojam.org/english/news/
20050730opening.php](http://www.eurojam.org/english/news/20050730opening.php)*

ze zahraničí

„Síla skautského hnutí, fungujícího téměř ve všech státech světa, je v tom, že vytváří prostor pro navazování přátelství mezi mladými lidmi a překonávání rozdílů. I v době silného terorismu lze mezi skauty všech kultur a náboženství v přátelské atmosféře zlepšovat dnešní svět. O to se snažíme i nyní tady, v Británii.“ říká Pavel Trantina, vedoucí české skautské výpravy.

Z Goblinova blogu

♦ Nedělní podvečerní návštěvy a setkání

Včera vpoledne k nám do tábora na kole dorazila vzácná nečekaná návštěva – generální sekretář WOSM Eduardo Missoni. Živě se zajímal o naše podsadové stany a pobyl u nás několik minut, neodmítl ani společnou fotografii. Podívat se na náš tábor přišla i stará známá Marijke z Holandska (povídali jsme si dlouho o logistickém zabezpečení tohoto a holandského jamboree před deseti lety, kde to měla na pověť ona ☺). Večer jsem se na koncertu skotské skupiny potkal s bývalým náčelníkem britských skautů Georgem Purdym a jejich novým starostou, George vzpomínal na Evropské skautské konferenci v Praze v roce 2001 a s opravdovým nadšením popisoval jejich zahájení a pomoc českých medvěďářů národních výprav na nich. Večer jsme si v naší „kuchyni“ užili zpívání u kytary spolu se slovenskou výpravou. Dnes jsou všichni mimo areál na Splash! – vodních aktivitách. Počasí k tomu mají ideální. A večer nás čeká karneval.

♦ České podsady budou stát v Gilwellu

Český skautský vynález – podsadový stan byl po skončení Eurojamu zakoupen správou Gilwell Parku u Londýna, „kolébky“ skautingu! Jedna podsada již stojí na místě, další čtyři a s nimi i křížová osada (složená ze čtyř podsad) přibudou v příštím týdnu. Jak mi napsal Vláďa Hulín-Mihalec, majitel firmy FAM, která podsady pro nás vyrobila a pro Eurojam nás jimi vybavila, podsady budou stát prý celoročně, na zimu budou sundávat jen plachty. Hurá, to je přeci úspěch! Až do Gilwellu pojedete, poohlédněte se po tomhle českém příspěvku mezinárodnímu skautingu.

Mladí Češi pomáhali Tatrám

V neděli 14. srpna před půlnoci odjela z pardubického nádraží výprava mladých lidí z Pardubického a Královéhradeckého kraje do Tater. Jednalo se o účastníky dobrovolné desetidenní brigády na likvidaci škod způsobených ničivou vichřicí v závěru loňského roku. Pořadatelé akce, chrudimské Občanské sdružení Altus a královéhradecká Aliance dětí a mládeže, vyzvali k účasti mladé lidi ze svých regionů.

„Hned zpočátku se k nám připojili kamarádi ze Samostatné dětské organizace Vlčata Rabštejnská Lhota, kteří jsou stejně jako my členy České rady dětí a mládeže. Někteří další se přihlásili ze zájmu o věc a z lásky k horám a přírodě,“ říká jednatel Občanského sdružení Altus Roman Málek. „Obdivuhodným způsobem nás podpořili zástupci kraje, který je, mimochodem, družebním partnerem regionu vichřicí nejvíce postiženého,“ dodává.

Třetí den v Tatrách

Píše se středa a dobrovolníci mají za sebou třetí den pomoci v Tatrách. Ranní probuzení bylo sice do příjemného rána, ale bohužel po dešti. V osm, kdy měli dobrovolníci odejít, zavolala koordináční pracovnice a požádala nás, abychom počkali do deváté, která by měla rozhodnout. Protože počasí se tvářilo mile, desítky brigádníků odešly směrem k Eurocampu v Tatranské Lomnici, kde uklízely další část polomu. Před polednem se spustil déšť, a přestože koordináční pracovnice pravila, že by bylo rozumné odejít, dobrovolníci do děláli práci. Po obědě se mladí lidé odebrali do hor, do jeskyně či pobývali na pokojích, protože počasí bylo přeháňkové.

Magistrát města Vysoké Tatry zajistil brigádníkům bezplatné ubytování a stravování v objektu školy v přírodě. Již cestou z Popradu do Starého Smokovce všichni viděli ten nedozírný rozsah škod. „Neuměla jsem si to vůbec představit, a teď si uvědomuji, že takových brigád, jako je naše, bude potřeba ještě mnoho.“ To je názor sedmnáctileté Lucie

Čtvrtý den v Tatrách

Párečky s hořčicí, pečivo, máslo a džem nás ráno přivítalo při snídani. Poté jsme se odebrali k polomu, kde jsem od osmé do necelých dvou hodin pracovali. Tentokrát za účasti mechanizace. Liazka Veřejnoprospešných služeb Vysoké Tatry převážela haluzinu k silnici, kde bude zpracována. Kromě toho dva „pilčiči“ řezali stromy. K obědu byly čočková polévka a dukátové buchtíčky. Odpoledne se skupinky vydaly na nejrůznější místa. Novinkou byl například

Křivkové, ale i všech, kdo polomy na vlastní oči viděli.

Vykonávané práce byly velmi jednoduché – jednalo se hlavně o snášení odřezaných větví a klesu na velké hromady, které lesáči odstraňují mechanizací. Při těchto nenáročných úkonech je potřeba spíše většího počtu pracovníků než těžkých strojů.

Altus
foto archiv sdružení
(další informace:
www.chrudimka.cz)

Šestý a sedmý den v Tatrách

Sobota 20. a neděle 21. srpna byla ve znamení aktivního odpočinku. V sobotu se trojice dobrovolníků Zuzana Plocková, David Brothánek a Roman Málek vydala na jednu z nejvyšších hor Rysy (2499,6 m. n. m.), kde rozvinuli vlajku Pardubického kraje. Po těchto průkopnících se v neděli do stejných míst rozhodla vystoupat další skupina. Jiní zase kráčeli na Ostrvu či Hrebienok. Opustila nás část výpravy.

Osmý den v Tatrách

Pondělí 22. srpna bylo ve znamení zahájení druhého pracovního týdne. Trochu netradičního, neboť naše skupina byla rozdělena na dvě. První se vydala směrem ke kempu, druhá k bobové dráze. Opět nás čekal úklid. Protože jsme byli ale přiřazeni k velkým novým skupinám, morálka poklesla. Bohužel jsme se dnes nedočkali největšího překvapení – štěpkovače. Ten má dorazit ve středu či ve čtvrtek.

**POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ODDZIAŁ ZIEMI WAŁBRZYSKIEJ
430 m n.p.m.**

BIURO OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO
tel. 84 240 52, 84 240 31, 84 259 00
Wałbrzych 58-300 ul. Konopnickiej 19

Stacja kolejowa: Wałbrzych PTTK - Karpaś Boby Jar P&S

P T T K	WYCHODZĄC	→
	"BARCZCOWA" (780 m) 5 000	→
	WOLĘC (770 m) 2 000	→
P T T K	DO WYCHODZĄC	←
	DO "BARCZCOWA" (780 m) 5 000	←
	DO WOLĘC (770 m) 2 000	←

Szlak żółty: Wałbrzych PTTK - Chwałęc

P T T K	CHWAŁĘC (870 m) 20	→
	MIEJSCA PRZEMYSŁU (750 m) 100	→
	ŚW. JAKÓB 620	→
P T T K	DO CHWAŁĘC (870 m) 20	←
	DO ŚW. JAKÓB 620	←
	DO MIEJSCA PRZEMYSŁU (750 m) 100	←

Szlak czerwony: 1344 Turystyczny Szlaków Miękkiego Grodno

P T T K	WYCHODZĄC	→
	DO WYCHODZĄC	←
	DO "BARCZCOWA" (780 m) 5 000	←

Szlak czarny: 1344 Turystyczny Szlaków Miękkiego Grodno

Tomíci se porozhlédli v Polsku

Nikoli pouze formální byla červencová návštěva zástupců spolku tomíků u paní Zofie Sikory z Wałbrzychu. *Polskie Towarzystwo turystyczno-krajoznawcze* (PTTK) je obdobou našeho Klubu českých turistů, organizací, která sdružovala desítky tisíce polských milovníků přírody a turistiky již za komunismu a která – na rozdíl od našeho KČT – mohla přeci jen o něco svobodněji dýchat a podnikat, než tomu bylo v socialistickém Československu.

Cílem naší návštěvy bylo dojednání spolupráce v příhraničním programu Interreg. Tomíky zajímalo, zda se polští kolegové pustí spolu s nimi do dvoustranné spolupráce při obnově zajímavých objektů. Do Polska jsme jeli s jasnou nabídkou týkající se našeho Sloupu v Čechách, ve kterém bychom rádi časem viděli mládežnický hostel, resp. školící a turistické centrum české i evropské mládeže.

Poláci nezůstali v plánech pozadu – hrad a zámek Grodno je soustem asi desetkrát větším než

naš Sloup, paní Sikore ale nechýbí nadšení a odvaha.

Návštěva byla velmi milá a turisticky atraktivní. Prohlédli jsme si ústřednu PTTK ve Wałbrzychu (cca 70 km od Náchoda), fantastická byla prohlídka již zmíněného Grodna, rozlehlého historické-

ho objektu, jehož počátky sahají do raného středověku. Milé bylo i posezení u přátel paní Zofie Sikory na ekofarmě...

Polsko máme doslova u nosu (a víme, že tam řada našich oddílů také čas od času vyrazí). Těm, kdo se na to teprve chystají, při-

naším dvě dobré zprávy. Pokud vyrazíte do Ziemi Wałbrzyskiej, naleznete v tamních turistech spřízněné duše, které budou umět poradit, uvidíte krásný zámek a zachovalou přírodu. Vy, kdo nekoukáte zas tak

úplně na každý zlotý, vy určitě navštívte některou z četných ekofarem... Druhou dobrou zprávou je ochota polských kolegů spolupracovat. Teď si jen držíme palce, aby obě strany uspěly a „ochutnaly“ drobek z evropských fondů...

*Tomáš Novotný
(s přispěním, jak se dnes píše
v novinách, Vítka Madrona)
foto archiv autora*

ze zahraničí

Pohlednice z festivalu FAMA

V termínu 12. – 25. července jsem se v polském městě Świnoujście zúčastnila semináře „**Umění jako prostředek v mezinárodní animaci a komunikační dovednosti**“.

Název zní trochu nejasně, takže jsem nevěděla, co očekávat, ale pozitivních zážitků mám nespočet! Festival je jedinečný svou formou. Celkem 200 mladých lidí má možnost spolupracovat s odborníky na jakémkoli uměleckém projektu, jehož výsledky prezentují na závěrečném koncertu, který si také sami režírují. Po celou dobu festivalu probíhaly nejrůznější workshopy, výstavy, koncerty, recitály, přehlídky, projekce filmů, happeniny... atd.

Souběžně s FAMA festivalem probíhal seminář, který nás učil nejrůznějšími metodami pro práci při mezinárodní výměně mládeže, metody managementu, ale také metody pocházející z různých oblastí umění, jako je hudba, divadlo, fotografie, koláže, moderní vizuální umění atd. Vše bylo děláno formou workshopů v menších skupinkách, takže každý měl možnost se projevit. Simulovali jsme také psaní projektu a realizaci mezinárodní výměny mládeže. Na začátku dne jsme vždy hráli hry a pak pracovali na jednom tématu, např. vztahy, konflikt, vedení týmu...

FAMA festival a také seminář pořádala ZSP – polská studentská organizace – společně s městem Świnoujście za podpory Programu Evropské unie „**Mládež**“.

A jaké jsou moje osobní zážitky? Nejdřív to byly nervy... O tom, že jedu, jsem se dozvěděla asi tři dny předem, takže to bylo docela hektické. Ale když jsem konečně stála na Hlavním nádraží v Ostravě, kde jsem čekala na slečnu, která měla jet se mnou... tak to jsem prožila jeden z největších hororů ve svém životě! Telefonovaly jsme si a pořád jsme se nemohly najít. Minuty ubíhaly, do odjezdu pár minut – až jsme nakonec zjistily, že ona stojí na nádraží Ostrava-Svinov. Naštěstí měl náš vlak hodinové zpoždění, takže nám neujel.

Po patnáctihodinové noční cestě, kterou jsme strávily v chodběce narvaného vlaku, jsme konečně dorazily do přímořského města Świnoujście. Trajektem jsme se dopravily na ostrov a ubytovaly se. Bydlela jsem na pokoji s dvěma velice temperamentními Italkami, takže jsem se naučila pár slovíček italsky.

Na oběd byly každý den brambory s koprem, což se nám už ke konci pobytu moc nezamlouvalo

– ale i to jsme překousli. Program byl „narvaný“ od rána do večera. Pořád jsme něco dělali, a rádi. Organizace celého festivalu byla skvělá – bodejť by ne, vždyť to byl už 35. ročník. Vlastně až na ten kopr si nemůžeme stěžovat. Mně se nejvíce líbily naše workshopy – kabaret, moderní vizuální umění, zpívání jedné písně ve všech pěti jazycích a dělání koláží. Z každé umělecké sféry jsme si mohli něco ochutnat, a to bylo skvělé.

Zažila jsem neuvěřitelných 14 dní s jedinečnými lidmi, získala mnoho kontaktů, viděla nevidané věci... I vy jste určitě srdečně zváni na další, již 36. FAMA festival v polském městě Świnoujście.

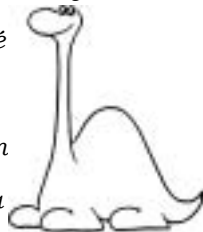
Jindřiška Rousová,
(autorka je členkou Národního parlamentu dětí a mládeže)
foto archiv autorky

Další info:
www.swinoujscie.pl
www.fama.zsp.org.pl
www.zsp.org.pl

Kouzlo chvíle a místa

Už jedenáctý ročník výtvarné, literární a fotografické soutěže **Máme rádi přírodu** uspořádaly Hnutí Brontosaurus, Brontosauři dětské oddíly Míkulčice a Hodonínské Ekocentrum Důbrava. Soutěž s ústředním tématem *Kouzlo chvíle a místa* byla vyhlášena počátkem roku a množství nejruznějších kategorií a podtémat dávalo prostor k tvorbě především pro děti i mládež, ve fotografii i dospělým.

Adéla Štěpánová

Do uzávěrky soutěže začátkem dubna se sešlo téměř 1350 prací ze všech koutů České republiky. Nejvíce prací bylo výtvarných, ale slušně byly zastoupeny i literární kategorie a přišlo také množství pěkných fotografií.

Vyhodnocování těch nejlepších nebylo tedy nikterak snadné. Komise složená z učitelů, výtvarníků a zástupců pořadajících organizací vyhodnotila nakonec v nejruznějších kategoriích na prvních třech místech přes 50 prací. Vedle standardních cen byly navíc uděleny ceny Ekocentra a Brontosaura pro práce, jež pořadatele Radek Potočný

výjimečně zaujaly a něčím ze standardu ostatních prací v dobrem slova smyslu vybočovaly.

Všem autorům ostatních, často též velice hodnotných prací, na které se ocenění nedostalo, chtěli organizátoři alespoň poděkovat za zájem, účast a snahu rozesláním drobné pozornosti. Navíc každý obdržel malou brožurku s kontakty na nejrůznější organizace a ekocentra, aby se mohl zapojit do dalších zajímavých a přírodě blízkých aktivit.

ze sdružení

U příležitosti Dne Země se konalo v Hodoníně slavnostní vyhlášení výsledků. Na předávání cen se sešlo množství dětí a rodičů, často z velké dálky. Z vítězných a dalších hodnocených prací uspořádali organizátoři výstavy v prostorách městského úřadu Hodonín a v Brně na CVČ Lužánky.

Plánují se i další výstavy a hystá se tisk pohlednic z nejlepších prací. To vše by nebylo možné bez podpory sponzorů.

Martina Podivínská

Hlavní myšlenkou je přivést děti a mladé lidi prostřednictvím tvůrčích aktivit k vnímání světa přírody a všech ohrožení, která se na něj hrnou. Soutěž měla letošním tématem účastníky přivést k zastavení, k zamyšlení a k niternému prožitku krás přírody kolem nás. Naučit mladé i starší lidi vnímat okolní krásu

Eliška Bezuchová

Martina Bugárová

v dnešním uspěchaném světě je patrně jedním z nejdůležitějších předpokladů pro jakékoliv působení v oblasti ekologické výchovy.

Proto si pochvalu zaslouží všichni, kteří se o to pokusili, všichni, kteří dali alespoň kousek ze sebe k pochopení křehkosti krásy přírody či k úvaze, čím by oni mohli k její ochraně přispět.

Dalimil Toman

Kristýna Bílková

Lvíček Generali, pro děti jen to nejlepší

Nový produkt pojišťovny Generali, nesoucí milé označení Lvíček, je zaměřen především na děti. O tom, v čem je jeho jedinečnost na našem trhu, si povídáme s ředitelem odboru pojištění osob Ing. Petrem Hájkem.

Od července nabízí Generali Pojišťovna a.s. životní pojištění Lvíček. I když název už trochu napovídá, komu je určeno, přeci jen, má nějaká věková ohraničení?

Ano, od 1. července 2005 je v nabídce naší pojišťovny zbrusu nový produkt životního pojištění. Ten je určen právě dětem a jejich rodičům, kteří vedle úspory finančních prostředků pro své ratolesti volí též cestu pojistné ochrany. Spořit spolu s pojištěním pro nenadálé události je možné dětem od narození až po dovršení jejich plnoletosti. Stále více se potvrzuje zájem našich klientů o takové typy pojištění, které jsou více pružné, lze je jednoduše měnit, tj. přizpůsobovat životním podmínkám, poskytovat pojistnou

ochranu během dětství a dospívání a umožnit start plnoletému do jeho života v podobě naspořené částky pojištění.

Co je charakteristické pro Lvíčka vzhledem k jiným druhům životního pojištění na našem trhu?

Pojištění Lvíček Generali je svým typem kapitálové životní pojištění pro případ dožití s garantovaným zhodnocením kapitálové hodnoty 2,25 %, umožňující flexibilní zacházení s pojistnou smlouvou. Jak jsem se již zmínil v předchozí odpovědi, tento typ pojištění zahrnuje nejen spořicí část, ale též pojistnou ochranu, a to jak pro pojištěné dítě, tak pro dospělého rodiče.

Jestliže je to pojištění i spoření, podívejme se nejdříve na první oblast, kterých nenadálých událostí se to týká?

Pojištění je konstruováno tak, že v případě úmrtí rodiče, který pro dítě pojištění platí, přebírá povinnost placení pojistného pojišťovna. Znamená to tedy, že v případě tragické události v rodině přebíráme závazek spoření na sebe. K této základní formě pojištění je pak dále možné připojistit samotného dospělého rodiče pro případ smrti, resp. invalidního důchodu. V případě úmrtí dospělého pojištěného nebo v případě invalidního důchodu by byla vyplacena sjednaná pojistná částka. Pro děti nabízíme variantu úrazového pojištění, a to pojištění denního odškodného (za každý úraz odškodněný dle odpovídající délky nezbytného léčení) a pojištění trvalých následků (zane-

chá-li úraz trvalé následky, bude vyplaceno pojistné plnění odpovídající procentu z pojistné částky).

Teď přejdeme ke spoření. V čem jsou jeho výhody?

Výhody tohoto pojištění spočívají zcela zřejmě v poskytované garanci. Chceme nabízet takové pojištění, které může být jistotou pro rodiče, že investované částky budou pravidelně zhodnocovány minimálním zhodnocením ve výši 2,25 %. Další nespornou výhodou tohoto pojištění je skutečnost, že kdykoliv je možné na tento typ pojištění přispívat ve formě mimořádných splátek. V praxi jde o to, že každý takovýto příklad navyšuje kapitálovou hodnotu, a tím dává možnost dosáhnout vyššího spořicího efektu. Příkládat mimořádné pojistné mohou jak pojištění rodiče, tak i příbuzní, přátelé či jiné osoby.

náš partner

Můžete to uvést na příkladu ze života, třeba rodiny s jedním dítětem 6 let starým? Kolik by bylo optimální spořit a s jakými prostředky může počítat po ukončení cyklu?

Vycházím-li z předpokladu poskytnout dnes šestiletému potomkovi naspořenou částku ve věku jeho plnoletosti ve výši 200 000 Kč, a navíc kombinovat toto pojištění s úrazovým připojištěním dítěte po celou dobu 12 let, bude jeho třicetiletá maminka pravidelně měsíčně platit pojistné ve výši 1500 Kč.

Kdybyste měl pojištění Lvíček charakterizovat třemi slovy, která by to byla?

Nevím, jestli se dá charakterizovat třemi slovy náš nový produkt, ale s trochou nadsázky bych ho charakterizoval následovně: Lvíček – lepší pojištění pro Vaše drobečky.

Poté, co nový britský skautský náčelník slanił obří pódium v Hylands Parku poblíž Londýna, zahájil tam před zraky 10 000 skautů z 58 zemí Evropské jamboree. Na **Eurojam 2005**, největší skautskou sešlost za posledních deset let, odjela také výprava z České republiky.

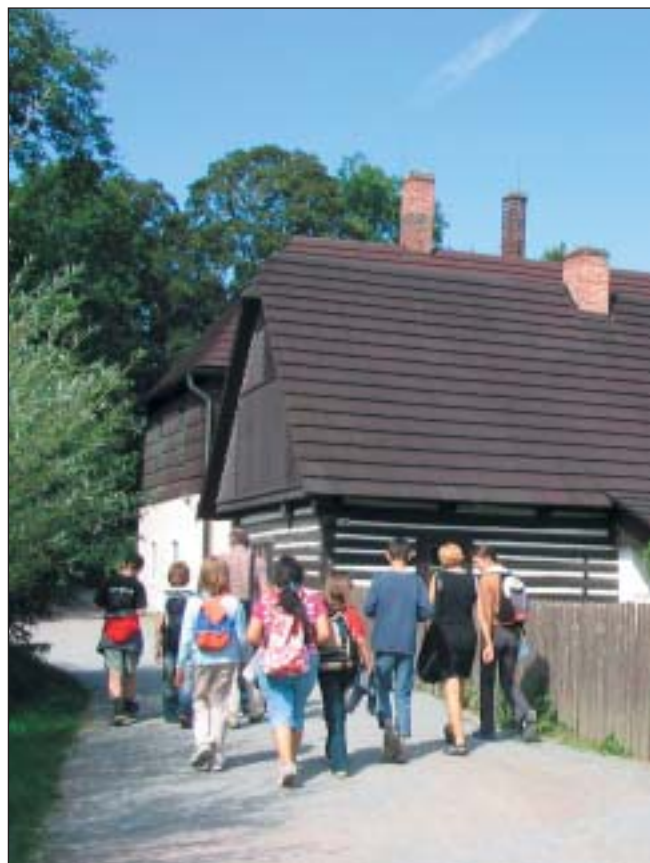

Netváří se jako hrdinové, ačkoliv jimi vlastně jsou – „obyčejné děti“, které žijí mezi námi. V rozhodném okamžiku ovšem svými postoji a činy projevily srdnatost a kuráž, která si zaslouží společenské uznání. Jaké? EPIC – cenu, která znamená: **Tomu říkám odvaha!**

Mladí Češi pomáhali Tatrám. Šlo o účastníky dobrovolné brigády, kterou svolali pořadatelé z chrudimského občanského sdružení Altus a královéhradecké Aliance dětí a mládeže. Výprava mladých lidí odjela z Pardubic v půli srpna, aby se deset dnů podílela na likvidaci škod způsobených ničivou vichřicí, která se na sklonku loňského roku přehnala slovenskými horami.

Víte, kam chodila Božena Němcová na *hýtu*, jak asi vypadala *kočičina* pod jejími okny v Domažlicích a co to byly *mrkvance*? Že ne? Kdo by vám tak poradil... Třeba některé z dvaceti dětí, které se v druhé půlce prázdnin zúčastnily **Expedice Babička**. Putování po stopách nejslavnější české spisovatelky pro ně připravila Dětská tisková agentura a svérázně tak připomněla 150 let od prvního vydání slovníčného literárního díla Boženy Němcové.

Dojednat spolupráci v příhraničním programu *Interreg* bylo cílem návštěvy zástupců tomíků u našich severních sousedů. **Tomíci se porozhlédli v Polsku** – a přivezli s sebou zpátky domů hned dvě dobré zprávy. Kdo chce vědět jaké, v tomhle čísle *Archy* se to dozví.

